

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Consideratio status damnatorum, quod actiones ipsorum inprimis malas, concernit

Fecht, Johann

Durlaci, 1680

LVII.

[urn:nbn:de:bsz:31-122744](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122744)

LVII. Decimum & septimum argumentum, votum & desiderium damnatorum conficit, quo vellent se non esse seu in nihilum redigi. Rem ita sese habere, multis gravissimisque rationibus doceri potest. Nam primò sanctissima Scriptura hoc damnatis desiderium exertis verbis tribuit. *In diebus illis quærent homines mortem & non invenient eam & desiderabunt mori & fugiet mors ab eis.* Apoc. IX. 6. De proditorè suo Christus: *Va homini illi, per quem filius hominis tradetur; bonum erat ei, si natus non fuisset homo ille.* Matth. XXVI. 24. De iis, qui in hoc seculo non nisi aduersa patiuntur fata, Ecclesiastes: *Verti me ad alia & vidi calumnias, quæ sub sole geruntur & lacrymas innocentium & neminem consolatorem, nec posse resistere eorum violentiæ, cunctorum auxilio destitutos.* Et laudavi magis mortuos, quam viventes; & feliciorum utroque iudicavi, qui nec dum natus est, nec vidit mala, quæ sub sole fiunt. Eccl. IV. 1. 2. 3. Quæ dicturos esse Judæos, cum in obsidione urbis ineffabilem infortuniorum acerbissimam experiri essent, prædixit Christus: *tunc incipient dicere montibus: cadite super nos, & collibus: operite nos.* Luc. XXIII. 30. quasi ingens periculum terræ montiumque hiatu, tanquam præsentaneâ sui annihilatione, depulsuri, in damnatos hoc verius conveniunt, quo atrocius illi punientur, quoque majori furore aduersitatem hanc declinaturi sunt. Deinde hoc amplius confirmant Ecclesiæ Patres. Augustinus libro I. de Miseriâ hujus mundi, loquens de damnatis: *O mors, quam dulcis esses, quibus tam amara fuisti. Te solum desiderant, qui te vehementer oderunt.* Libro XXI. de Civ. Dei, c. 2. *Non nulla sed sempiterna mors erit, quando nec vivere anima poterit, Deum non habendo, nec dolore corporis carere moriendo. Prima mors animam nolentem pellit de corpore, secunda mors animam nolentem tenet in corpore. Ab utraque morte communiter id habetur, ut quod non vult anima, de suo corpore patiatur.* Bernhardus in Canticis de damnato: *In æternum non obtinebit, quod vult, & tamen, quod non vult, in æternum sustinebit.* Hinc & ad Scholasticos Doctores profluxit quaestio, quam omnes propemodum discutiunt: *An damnati voluntate deliberata malint non esse quam sic esse? Quam licet pro more in utramque partem productis rationibus ventilent, nemo tamen inficiatur, de facto verum esse, quod damnati non esse desiderent & optent. Bonaventura; Dicunt aliqui, quod damnati mallent non esse, quam sic esse: Sed appetitus eorum est inordinatus & indiscretus & phantasticus, quia sibi nocivum appetit. Sicut est appetitus febricitantis, qui non ve-*

nit ex natura sed ex phantastica imaginatione, quia existimat sibi prodesse, quod nocet sibi. Sic damnati, quia existimant, se habere quietem, si omnino non essent, appetunt magis non esse, quam esse in penis. Et hoc est, quod dicit Hieronymus: quod melius est non vivere, quam male vivere. Ideo dicendum aliter, quod non esse nullo modo est appetendum appetitu ordinato & recto; similiter nec esse damnatum, nec esse infelicem. Et si horum aliquid appetatur, phantasticus est appetitus, non ordinatio naturae. Sed utrumque horum fugiendum. Et cum se habeant, ut excedentia & excessa, utrumque altero magis fugiendum diversis considerationibus. Quia enim non esse adimit totum bonum, poena partem, ideo hoc magis fugiendum. Simpliciter tamen loquendo, quia corruptio in non esse in infinitum excedit poenam intensivè, infinitum inquam secundum proportionem, poena verè extensivè in infinitum secundum veritatem, ideo credo magis appetendum esse, si poneretur in optione, omnino non esse, quam eternaliter torqueri. Loquor de appetitu, qui refugit in commodum. Hoc enim judicat mens mea magis portabile, sicut decollationem magis, quam diurnam ignis adustionem. Veruntamen secundum appetitum honesti, quia cruciatus iniqui spiritus est ad gloriam Dei, utique malle deberet ignibus subjacere ad continuam Dei laudem, quam per omnimodam corruptionem manum Dei effugere. Concedo ergo, quod damnati mallent non esse: & omnis homo debet illud appetere consideratâ gravitate utriusque poene. Non tamen dico, quod sit magis appetendum simpliciter, tamen ipsi simpliciter magis appetunt. Thomas Aquinas, Part. III. S. Th. Q. XCIIII. art. III. Dicendum, quod non esse potest dupliciter considerari, uno modo secundum se; & sic nullo modo est appetibile, cum non habeat rationem boni, sed sit boni pura privatio. Alio modo potest considerari, in quantum est ablativum poenalis vitae, seu alicujus miseriae, & sic non esse accipit rationem boni: carere enim malo est quoddam bonum, ut dicit Philosophus in quinto Ethicorum; & per hunc modum melius est damnatis non esse, quam miseros esse. Johannes Scotus, Dist. L. Ad secundam questionem, ait, quâ queritur, utrum damnati appetant non esse, respondeo: ista quaestio est de facto vera. Et dico, quod sunt obstinati & perversi, quantum ad utrumque actum: & licet displiceat eis culpa, in quantum vermis, non tamen in quantum culpa, præcipue demonum. Petrus de Aquilâ: Ad questionem, an damnati appetant non esse? dico, quod sunt obstinati & perversi, quantum ad malum culpe & quantum ad malum poene. Et ideo, quantumcumque displiceat eis culpa, in quantum vermis eorum non moritur, non tamen, in quantum culpa: juxta illud

lucid

lud, superbia eorum, qui te oderunt, ascendit semper. Et ideo propter istam maximam superbiam non appetunt non esse. Dico tamen, quod secundum rectam rationem, ne quis talem actum eligeret, debet sibi plus placere, à DEO annihilari. Si autem queratur, an appetunt non esse, propter penam vitandam? potest dici, quod appetunt. Quia non esse non est malum, sicut ab aeterno non fuit malum. Sed poena & miseria est malum simpliciter, & ideo simpliciter nolenda, quia est contra appetitum naturalem. Gabriel Biel, ff. Sent. d. VII. Angelus malus non potest carere actu malo, quia non potest non velle beatitudinem, quam DEus ei non vult dare, non potest velle poenam, quam Deus vult infligere, nec velle esse in tali loco, in quo Deus ipsum vult esse. Quæ ipsa sententia ratione quoque confirmatur. Quamquam enim, ut Scotus ait, præ superbiâ, vel, ut alii, præ animi oblatione damnati nolle malum culpæ aut detestari non poterunt, quin potius quandam ex eo sive vindicationem sive delectationem quamcunque aliam captaturi sunt, poena tamen longè major erit, quam ut æquiparari huic delectationi & efficere possit, ut quis delectationem brevem præferat supplicio gravi & diuturno. Id quod Bonaventura his argumentis proponit: Major est tristitia ex poena, quam delectatio ex culpa, quia modicum habent gaudium & magnam tristitiam. Ergo si electio tortionis prælegit fugam magis nocivi desiderio minus delectabilis, ut patet de illo, qui vult lucrari argentum & fugit mortem, videtur, quod damnati malint omninò non puniri, quam esse. Item, si cederent in non esse, poena esset momentanea, sed poena cruciatus ipsorum est aeterna. Ergo si poena momentanea præferenda est aeterna, sicut finitum infinito, videtur, quod damnati omninò malint non puniri, quam esse. Quæ cum ita se habeant, sicut habere nemo amplius dubitat, peccabunt actu damnati, appetendo id, quod voluntati Divinæ repugnat, quæ & esse illos vult & in æternum puniri. Quod adeò verum est, ut Scotus scribat: Velle se annihilare, quantum in se est, est peccatum mortale & gravissimum peccatum post peccatum, quod est Deum odire. Unde post odium Dei, quod est primum & maximum peccatum, velle se non esse est secundum peccatum.

LIX. Decimum & octavum argumentum, difformitas damnatæ voluntatis à voluntate Divinâ præbet. Hæc citra omne dubium regula est & norma omnis honestatis, omniumque bonarum actionum. Voluntas enim Dei verè pro lege est, à quâ quic-

